

Sygn. akt III AUa 522/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek SSO del. Aleksandra Mitros
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2016 r. w Szczecinie

sprawy T. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 24 kwietnia 2015 r. sygn. akt IV U 1403/14

oddala apelację.

Sygn. III AUa 522/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją z dnia 24 października 2014 r. odmówił T. W. prawa do przeliczenia emerytury obliczonej zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2015 roku, poz. 748, ze zm.) - zwanej ustawą emerytalną – z uwagi na uprzednio przyznane ubezpieczonej na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej prawo do emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji T. W. wniosła o jej uchylenie i nakazanie organowi wyliczenie emerytury. Ubezpieczona powołując się na stanowisko wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. II UZP 4/13 oraz w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2013r. sygn. II UK 143/13, podała, że po uzyskaniu prawa do emerytury jest nadal czynna zawodowo i spełnia warunki z art. 55 ustawy emerytalnej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podniósł, że w świetle przepisu art. 55 ustawy emerytalnej, możliwość obliczenia emerytury na nowych zasadach dotyczy wyłącznie tych osób, które mimo nabycia prawa nie skorzystały z uprawnień emerytalnych, a postanowiły kontynuować zatrudnienie. W konsekwencji ubezpieczona nie może skorzystać z regulacji przywołanego przepisu ustawy emerytalnej, gdyż już wcześniej zrealizowała prawo do emerytury, a nadto w dacie osiągnięcia wieku 60 lat nie kontynuowała ubezpieczenia.

Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2015 roku zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał T. W. prawo do obliczenia emerytury zgodnie z art. 55 w związku z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd I Instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

T. W., urodzona (...), w dniu (...) ukończyła 60 rok życia. W dniu 29 grudnia 2003r. złożyła wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 22 stycznia 2004r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury, począwszy od (...) tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, oraz rozpoczął wypłatę emerytury. Od dnia 1 września 2010r. T. W. jest zatrudniona na podstawie umowy zlecenia w (...) Stowarzyszeniu (...) w Ł. i z tego tytułu została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych. W dniu 28 lutego 2011r. ubezpieczona wniosła o przeliczenie emerytury w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego 60 lat. Decyzjami z dnia 2 marca 2011r. organ rentowy przyznał T. W. od 1 lutego 2011r. emeryturę z tytułu osiągnięcia wieku 60 lat i wstrzymał wypłatę wcześniejszej emerytury. Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczona wielokrotnie zwracała się do organu rentowego o przeliczenie pobieranej emerytury z uwzględnieniem jej stażu pracy i otrzymywanego wynagrodzenia. Na dzień 1 października 2014r., przyjęty okres składkowy wynosi 44 lata i 1 miesiąc, zaś okres nieskładkowy wynosi 4 miesiące. Wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła 2.817,07 zł brutto. W dniu 9 października 2014r. ubezpieczona zgłosiła wniosek o przeliczenie emerytury metodą kapitałową. Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 24 października 2014r. odmówił przeliczenia emerytury zgodnie z żądaniem wniosku. Wysokość emerytura wyliczona na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej wynosi 3.983,95 zł brutto.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie

zasługiwało na uwzględnienie i wskazując na treść art. 55 ustawy emerytalnej podniósł, że w niniejszej sprawie spór dotyczył interpretacji art. 55 ustawy emerytalnej i wyjaśnienia czy wniosek zgłoszony w trybie powołanego przepisu musi być pierwszym wnioskiem o emeryturę w sytuacji, gdy ubezpieczona pobierała już emeryturę przed zgłoszeniem wniosku. Przepis art. 55 ustawy emerytalnej nie stanowi bowiem samodzielnej podstawy przyznania emerytury, lecz umożliwia wariantowe ustalenie wysokości emerytury przyznawanej na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej dla ubezpieczonego, który kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008r. Sąd Okręgowy podniósł, że zasadnicze znaczenie dla zastosowania art. 55 ustawy emerytalnej ma utrzymywanie przez osobę w nim określonej statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust. 13 ustawy emerytalnej), która po przyznaniu prawa do emerytury nadal podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych; tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 z późn. zm.). W konsekwencji, emerytura osób, które spełniły warunki przewidziane w art. 27 i pobierały świadczenia na wniosek złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. powinna być wyliczona na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy, jeżeli po ukończeniu wieku 60 lub 65 lat podlegały ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo lub dobrowolnie. Ubezpieczona ten warunek spełnia. Przepis art. 55 nie formułuje nakazu kontynuowania ubezpieczenia w dacie osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego lecz po osiągnięciu tego wieku, co ma miejsce w przypadku ubezpieczonej.

Sąd I instancji podniósł, że wykładnia art. 55 ustawy emerytalnej jest ugruntowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego (uchwała Sądu Najwyższego z 4 lipca 2013r., sygn. II UZP 4/13, opubl. OSNP 2013/21-22/257; wyrok z 10 lipca 2013r., sygn. II UK 424/12, opubl. LEX nr 1341674) oraz sądów powszechnych (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 9 lipca 2013r., sygn. III AUa 302/13, opubl. LEX nr 1342368; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 18 marca 2014r.,

sygn. III AUa 1223/13, opubl. LEX nr 1454446) . Zdaniem Sądu Okręgowego zgodnie z wykładnią sądów, przepis art. 55 ustawy emerytalnej umożliwia złożenie wniosku o obliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu tego wieku emerytalnego, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od faktu przejścia na emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym. W najbardziej aktualnym orzeczeniu Sąd Najwyższy (z dnia 18 września 2014r., sygn. I UK 27/14, Lex nr 1537287) uznał w podobnym stanie faktycznym który odnosi się też do ubezpieczonej, że nie można mówić o złożeniu kolejnego wniosku emerytalnego o przyznanie „emerytury po emeryturze”, gdyż w art. 55 ustawy chodzi nie o przyznanie, lecz o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 ustawy i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w tym przepisie. Sąd Najwyższy wyjaśnił dalej, że stanowi się w nim wyraźnie o możliwości obliczenia emerytury na podstawie art. 26, czyli - wnioskując z treści przepisu emerytury przyznanej na wniosek zgłoszony po dniu 31 grudnia 2008r., po spełnieniu warunków określonych w art. 27 ustawy. Nie chodzi też o osoby, które wstrzymywały się z pobieraniem należnej emerytury. Pogląd o czystym koncie emerytalnym osób zgłaszających wniosek na podstawie art. 55 ustawy został obalony we wspomnianej uchwale z dnia 4 lipca 2013r. (sygn. II UZP 4/13). Gdyby zresztą ustawodawca miał uznać taką praktykę przy zastosowaniu art. 55 ustawy za niedopuszczalną, niezbędne byłoby zaznaczenie w tym przepisie, że wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym możliwe jest tylko raz, w związku z pierwszym wnioskiem emerytalnym. Takiego zastrzeżenia nie ma w treści tego przepisu oraz nie można go z niej wywodzić (wyrok Sądu Najwyższego z 19 marca 2014r., sygn. I UK 345/13, opubl. OSNP 2014/10/148). Sąd Okręgowy podniósł, że z niekwestionowanych dokumentów znajdujących się w aktach rentowych wynika, że T. W. spełniła warunki do uzyskania emerytury w oparciu o art. 27 cyt. ustawy emerytalnej, gdyż po osiągnięciu wieku emerytalnego w dniu (...), ukończyła 60 lat i od dnia 1 września 2010r. kontynuowała ubezpieczenie emerytalno-rentowe. T. W. jest zatrudniona na podstawie umowy zlecenia w (...) Stowarzyszeniu (...) w Ł.. Nadto, z wnioskiem o emeryturę z art.27 ustawy emerytalnej wystąpiła w dniu 28 lutego 2011r., czyli po dniu 31 grudnia 2008r. Skoro zatem T. W. kontynuowała ubezpieczenie po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego i spełniła dalsze warunki, o których mowa w art. 55 ustawy emerytalnej, tj. złożyła wniosek o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy po dniu 31 grudnia 2008r. i przeliczenie emerytury jest dla niej korzystniejsze, to emerytura winna być przeliczona na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do obliczenia emerytury zgodnie z art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego nie zgodził się organ rentowy. Zaskarżył wyrok w całości. Wyrokowi zarzucił:

naruszenie prawa materialnego, tj. art. 55 ustawy emerytalnej poprzez:

- błędną wykładnię tego przepisu, polegającą na uznaniu, że przepis dopuszcza możliwość ponownego obliczenia wysokości emerytury na podstawie art.26 ustawy emerytalnej ubezpieczonemu urodzonemu przed 31.12.1948r. bez względu na to, czy przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego i nabyciem prawa do emerytury na podstawie art.27 cyt. ustawy, został uprawniony do pobierania wcześniejszej emerytury a także bez względu na to, czy bezpośrednio po osiągnięciu wieku emerytalnego ubezpieczony kontynuował ubezpieczenie, podczas gdy przepis ten przewiduje możliwość obliczenia emerytury w trybie art.26 ustawy tylko takiemu ubezpieczonemu , który nie jest uprawniony do pobierania wcześniejszej emerytury i który mimo spełnienia warunków do powszechnej emerytury na podstawie art.27 ustawy, kontynuuje ubezpieczenie emerytalno-rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego, a więc pozostaje w nieprzerwanym ubezpieczeniu, którym został objęty przed datą ukończenia tego wieku,
- błędne zastosowanie tego przepisu i przyjęcie, że ma on zastosowanie również w przypadku ubezpieczonej mimo, że przed dniem spełnienia warunków do przyznania powszechnej emerytury na podstawie art.27 ustawy, nabyła prawo do pobierania wcześniejszej emerytury, a po osiągnięciu wieku emerytalnego nie kontynuowała ubezpieczenia, pozostawała w nieprzerwanym ubezpieczeniu przed i po osiągnięciu tego wieku.

Tak formułując zarzuty apelujący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację T. W. wniosła o jej oddalenie w całości. Ubezpieczona podtrzymała stanowisko wyrażone w sprawie i podała, że podziela pogląd prawny wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2015r. sygn. IV U 1403/14.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się nieuzasadniona.

Ponowna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a także zarzutów podniesionych w apelacji prowadzi zdaniem Sądu Apelacyjnego

do wniosku, że zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie jest trafny. Sąd Apelacyjny przyjął dokonane ustalenia faktyczne oraz należycie umotywowaną ocenę prawną sporu przez Sąd Okręgowy za własne, w pełni dzieląc wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z tego też względu Sąd Apelacyjny nie dostrzega potrzeby ponownego szczegółowego przytaczania zawartych w nim argumentów w tej części uzasadnienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, LEX nr 585720; z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, LEX nr 558303 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11). W odpowiedzi na zarzuty apelacji należy podkreślić, że wykładnia art. 55 ustawy emerytalnej znalazła obszerne wyjaśnienie w bogatym orzecznictwie Sądu Najwyższego przytoczonym przez Sąd Okręgowy oraz w orzecznictwie sądów powszechnych również powołanym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, przy czym, Sąd Odwoławczy w całości podziela stanowisko wypracowane przez powołane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku orzecznictwo. W wyniku tej wykładni zasadnym jest stwierdzenie, że ubezpieczona urodzona przed dniem 1 stycznia 1949 r.

(to jest w dniu (...)), po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuuje ubezpieczenie emerytalno-rentowe i wniosła o emeryturę złożyła po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego przy uwzględnieniu art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej. Okoliczność,

że ubezpieczona nabyła prawo i pobierała świadczenie emerytalne w wieku obniżonym, jak również okoliczność, że po nabyciu emerytury do 31 sierpnia 2010 r.

nie kontynuowała zatrudnienia, nie ma wpływu na wskazane wyżej prawo. Odpowiedzią na zarzuty apelującego w niniejszej sprawie jest wyrok Sądu Najwyższego z dnia

18 września 2014 r., I UK 27/14 (Lex nr 1537287) w którym wskazano, że za nietrafną należy uznać konstatację, iż osobom wskazanym w art. 55 ustawy emerytalnej i spełniającym przewidziane w tym przepisie warunki, nie może być przyznana emerytura obliczona w sposób określony w art. 26 ustawy emerytalnej. Nie można w takim wypadku mówić o złożeniu kolejnego wniosku emerytalnego o przyznanie „emerytury po emeryturze”. W przepisie art. 55 ustawy emerytalnej chodzi nie o przyznanie, lecz o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 ustawy emerytalnej i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w tym przepisie. Wyraźnie stanowi się w nim o możliwości obliczenia emerytury na podstawie art. 26 emerytalnej, czyli - wnioskując z treści przepisu - emerytury przyznanej na wniosek zgłoszony po dniu 31 grudnia 2008 r., po spełnieniu warunków określonych w art. 27 ustawy emerytalnej. Nie chodzi też o osoby, które wstrzymały się z pobieraniem należnej emerytury. Dalej Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zasadnicze znaczenie dla zastosowania art. 55 ustawy emerytalnej ma utrzymywanie przez osobę w nim określonej statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust. 13 ustawy emerytalnej) oraz stwierdził, że status ten zachowują osoby, które przeszły na emeryturę, jeżeli po przyznaniu prawa podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, tekst jednolity opublikowany w Dz. U. z 2015 roku, poz. 121, ze zm.). W konsekwencji, emerytura osób, które spełniły warunki przewidziane w art. 27 emerytalnej i pobierały świadczenia na wniosek złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. powinna być wyliczona na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej z uwzględnieniem art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej, jeżeli po ukończeniu wieku 60 lub 65 lat podlegały ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo lub dobrowolnie. Nadto, w uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy

wskazał również, że w art. 55 ustawy emerytalnej chodzi nie o przyznanie, lecz o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 ustawy emerytalnej i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w tym przepisie. Wyraźnie stanowi się w nim o możliwości obliczenia emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, czyli - wnosząc z treści przepisu - emerytury przyznanej na wniosek zgłoszony po dniu 31 grudnia 2008 r., po spełnieniu warunków określonych w art. 27 ustawy. Nie chodzi też o osoby, które wstrzymywały się z pobieraniem należnej emerytury. Pogląd o czystym koncie emerytalnym osób zgłaszających wnioski na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej został obalony we wspomnianej uchwale z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. II UZP 4/13. Gdyby zresztą ustawodawca miał uznać taką praktykę przy zastosowaniu art. 55 ustawy za niedopuszczalną, niezbędne byłoby zaznaczenie w tym przepisie, że wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym możliwe jest tylko raz, w związku z pierwszym wnioskiem emerytalnym. Takiego zastrzeżenia nie ma w treści tego przepisu i nie można go z niej wywodzić (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014 r., sygn. I UK 345/13, Lex nr 1455228). Według Sądu Najwyższego, nie jest możliwa utrata uprawnienia do zweryfikowania wysokości długoterminowych świadczeń emerytalnych ustalonych w deklaratoryjnych decyzjach emerytalnych, więc emerytura może być wyliczona równolegle według zasad ustalonych w art. 53 ustawy emerytalnej w związku z art. 27 ustawy emerytalnej i według nowych zasad wynikających z art. 26 ustawy emerytalnej w związku z art. 55 ustawy emerytalnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2013 r., II UK 143/13, OSNP 2014/10/148). Sąd Najwyższy podkreślił także, że zasadnicze znaczenie dla zastosowania art. 55 cyt. ustawy ma utrzymywanie przez osobę w nim określonej statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust. 13 cyt. ustawy) oraz stwierdził, iż status ten zachowują osoby, które przeszły na emeryturę, jeżeli po przyznaniu prawa podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). W konsekwencji, emerytura osób, które spełniły warunki przewidziane w art. 27 i pobierały świadczenia na wniosek złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. powinna być wyliczona na podstawie art. 53 z uwzględnieniem art. 55 w związku z art. 26 ustawy, jeżeli po ukończeniu wieku 60 lub 65 lat podlegały ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo lub dobrowolnie.

Sąd Apelacyjny w całości podziela przedstawione powyższej stanowisko i poglądy Sądu Najwyższego i w świetle przedstawionych powyżej rozważań zarzuty apelacji uznaje za chybione. W niniejszej sprawie, w której stan faktyczny jest bezsporny, należy przyjąć, że T. W., która kontynuowała ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz spełniała warunki, o których mowa w art. 55 ustawy emerytalnej, w tym złożyła wniosek o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy po dniu 31 grudnia 2008 r., nabyła prawo do przeliczenia świadczenia na podstawie art. 53 i - jak ten przepis stanowi - "z uwzględnieniem" art. 55 ustawy, gdyż po nabyciu prawa do emerytury kontynuowała ubezpieczenie rentowo - emerytalnej od dnia 1 września 2010r. Wbrew zarzutowi apelacyjnemu, przywołany przepis art. 55 ustawy emerytalnej nie uzależnia prawa do obliczenia emerytury od spełnienia warunku posiadania nieprzerwanego statusu osoby ubezpieczonej.

Tak argumentując Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego w całości.

SSO del. Aleksandra Mitros SSA Anna Polak SSA Romana Mrotek